

Tuuli – työkalu tutkimuksen datanhallinnan suunnitteluun

Fakta Julkaistu 09.03.2015 klo 12:27 Kirjoittaja Mari Elisa Kuusniemi

Hyvin suunniteltu on puoliksi tehty. Sanonta pitää kutinsa myös tutkimusdatan osalta.

Tutkimusdatanhallinnan kulmakivi on suunnitelmallisuus

Etukäteen suunnittelemalla tuotetaan tutkimuksen tarvitsema data tehokkaasti ja saadaan selkeää, myös jaettavaksi sopivaa, tuotosta (dataa, menetelmiä, algoritmeja). Suunnittelemalla vältetään monilta virheiltiltä ja potentiaalisilta kiistoilta. Ehkäpä näistä syistä johtuen monet tutkimusrahoittajat vaativat rahoitushakemuksen liitteeksi suunnitelman myös tutkimusdatan osalta (aineistonhallintasuunnitelma, Data Management Plan, DMP).

Työkaluna Tuuli

Tuuli-projektissa on tavoitteena tuottaa työkalu tutkimuksen datanhallinnan suunnittelun tueksi. Tuuli on sekä projektin että tuotettavan työkalun (työ)nimi. Tulevalla Tuulilla on tarkoitus tuottaa ja hallinnoida suunnitelmia. Sillä ei siis hallinnoida tutkimusdataa. Mutta suunnitelmien kirjoittamiseenkin tarvitaan työkalu, joka helpottaa suunnitelmien laatimista ja säilyttämistä. Näiden työkalujen yleisnimi on englanniksi DMP tool. Nyt meille Suomeenkin halutaan ottaa käyttöön oma suomalaisittain lausuttu (DMP)Tuuli.

Tuulin avulla suunnitelmiin liittyvä ohjeistus voidaan kytkeä yhteen välineeseen. Tällä hetkellä ohjeistusta kyllä löytyy useista erilaisista, eritasoisista ja erinomaisista lähteistä, mutta kenelläpä olisi aikaa näiden googlailuun? Tuulin avulla myös organisaatioiden tarjoamat tukipalvelut tuodaan näkyviksi tutkijoille. Toisin sanoen välineen avulla tutkimusdatanhallinnan ohjeet ja tukipalvelut voidaan esittää tutkijalle järkevänä kokonaisuutena, joka kytkeytyy kiinteästi osaksi tutkimusprosessia, esim. rahoitushakemuksen tekemisen yhteydessä.

Projektina Tuuli

Projektin tavoitteena on ottaa käyttöön ja räätälöidä Suomen tutkimusorganisaatioille sopiva yhteinen työkalu datanhallintasuunnitelmien laadintaan. Vaikka valmiita työkaluja on olemassa, ne eivät ole sellaisenaan kovin hyödyllisiä. Vielä tarvitaan kansallista sekä organisaatiokohtaista räätälöintiä, ohjeita ja suunnitelmapohjia kansallisille ja pohjoismaisille rahoittajille, yliopiston omien tukipalveluiden linkitystä jne.

Tarkoitus ei ole vain valita ja pystyttää teknistä työkalua, vaan tehdä tarvittavaa räätälöintiä yhdessä. Samalla saamme karsittua päällekkäistä työtä, koska läheskään kaikkia ohjeita ei tarvitse jokaisen tutkimusorganisaation laatia erikseen.

Usein on tullut huomattua, että ohjeiden kirjoittaminen jättevöittää myös toimivien neuvontaprosessien muotoutumista. Mitäs sitten kun näitä ohjeita tehdään kansallisesti yhdessä? Mitäs jos joku antaa tavoiteaikataulun yliopistokohtaisen ohjeistusten kirjoittamiselle? Ehkä Tuulin noustessa tulemme vauhdittaneeksi tutkimusorganisaatioiden tutkimusdatan tukipalveluiden muotoutumista?

Tuuli nousee – lähde mukaan!

Tuuli käynnistyy todenteolla [maaliskuussa 2015 aloitusseminaarilla](#). Seminaariin toivotetaan tervetulleeksi kaikki kotimaiset tutkimusrahoittajat, tutkimusdatapalvelujen tuottajat sekä tietenkin tutkimusorganisaatiot. Projektia ei todellakaan tarvitse seurata sivusta, tarjolla on runsaasti mahdollisuuksia osallistua projektin toteuttamiseen!

Helsingin yliopisto on luvannut toimia Tuulin testaamisessa pilottina ja Helsingin yliopiston kirjasto projektin koordinaattorina. Opetus- ja kulttuuriministeriö tukee ATT-hankkeen kautta yhteisen työkalun kehittämistä ja mahdollistaa hankkeen palvelutyöryhmän avulla (pj. Ville Tenhunen, HY) syntyvän Tuuli-työkalun yhteentoimivuuden muiden avoimen tieteen palveluiden kanssa. Myös Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto on kiinteästi mukana tässä koitoksessa.

Hankkeeseen ei niinkään tarvita lisää teknistä osaamista (HY ja ATT tarjoavat tämän), mutta esimerkiksi tutkijapalveluiden osajille on kysyntää esimerkiksi tutkijoiden ja tutkimushallinnon tarpeiden kartoittamisessa. Toinen tärkeä työvaihe on työkalun ja siihen liittyvien ohjeiden tuottaminen ja testaaminen. Vähintäänkin testaamiseen kaikki halukkaat voivat osallistua. Erityisesti toivoisimme mukaan projektiin sellaisia henkilöitä, joilla on aiempaa tietämystä aineistonhallintasuunnitelmista (Data Management Plan) tai ovat valmiita ottamaan asiasta selvää.

Tule siis seminaarin kuulemaan, mistä on kysymys ja ilmoittaudu mukaan tekemään Tuulia!

[Tuuli-projektin starttiseminaari](#) pidetään 24.3.2015 klo 9:30-14:00, Kaisa-talo, seminaarihuone 7062 (Fabianinkatu 30, Helsinki).